

tiivisesta näkökulmasta selitetään tarkasti, ja terapian kulku ja painotukset tulevat sen perusteella hyvin ymmärrettäviksi. Sama käsitteilytapa toistuu hyvin myös muissa luvuissa. Terapiaprosessia havainnollistetaan kaikissa luvuissa varsin laajojen esimerkkien kautta, mikä on erinomainen asia. Esimerkit rytmittävät lukemista, kun tiiviin asian välissä on vaikka pätkä terapeutin ja asiakkaan dialogia. Vielä suurempi esimerkkien merkitys on ymmärtämisen kannalta varsinkin lukijalle, jolla itsellään ei ole kokemusta terapiatyöstä.

Kirjassa käsitellään myös arkisen tuntuisia teemoja, joita harvemmin käsitellään systemaattisesti ja analyttisesti teoreettisen ymmärryksen valossa. Tällainen käsittely tuo niihin kuitenkin aivan uutta näkemystä ja ymmärrystä. Päivi Niemen lu-

ku Psykosomatiikasta ja Soili Kajasteen luku Unihäiriöistä ovat esimerkkejä tästä. Pirjo Juhelan luku Vanheneminen – saako vanhanakin apua? sekä Jorma Fredrikssonin luku lasten psykoterapiasta tarttuvat hyvin ajankohtaisiin ja merkityksellään kasvaviin asioihin.

Ilahduttaviin puoliin kuuluu myös kirjan monipuolisuus, jota voisi kutsua myös avoimuudeksi. Irma Karila pohtii terapeutin jaksamista. Hänen näkemyksiään voidaan soveltaa myös muuhun ihmistyöhön. Seppo Kähkönen kirjoittaa lääkähoidosta ja psykoterapian tehokkuudesta kiihottomasti vaikuttavasti melko lyhyesti. Turhan paljon kuuluu keskustelua lääkkeiden ja terapian paremmuudesta sen sijaan, että pohdittaisiin, mikä on hyvää ja tarkoituksenmukaista apua. Kähkösen luvussa käsitellään myös tera-

pian tuloksellisuutta koskevaa tutkimusta ja tuloksellisuudesta esitetään huomioita myös muissa luvuissa. Terapian vaikuttavuuden arviointi on erittäin arvokasta niin terapiapalveluiden käyttäjien kuin yhteiskunnankin kannalta, jotta yhteiset varat voitaisiin käyttää tehokkaasti kansalaisten hyväksi.

Kirjan ensimmäinen painos myytiin nopeasti loppuun, mikä sinänsä on suositus kirjan puolesta. Se kertoo myös siitä, että tämäntyyppiselle suomalaiselle teokselle on kysyntää.

ESA POHJANHEIMO

SEPPÖ KÄHKÖNEN & IRMA
KARILA & NILS HOLMBERG
(TOIM.)
KOGNITIIVINEN PSYKOTERAPIA
DUODECIM 2001

YHTEISKUNTA KOULUSSA

Yhteiskouluttaja, työnohjaaja, ilmaisu- ja vuorovaikutuksen opettaja Alli Kantola antaa kirjassaan kirikkaan, selkeän, syvän ja herkän kuvan koulusta. Puhuessaan koulusta hän puhuu samalla myös kaiken aikaa yhteiskunnastamme ja kulttuuristamme.

Kantolan mielestä ilman tarpeellista perhetukea jääviä lapsia on Suomessakin niin paljon, että koulun on muutettava yhteiskunnallista toimenkuvaansa, kunnes perheille saadaan palautettua niiden perustehtävä lisäämällä vanhemmuuden tietoa ja muuttamalla työelämän olosuhteita.

Kantola kertoo kahdeksanvuotiaasta Sebastasta, joka on istunut suuren osan elämästään tv:n ääressä katsoen vauhdikkaita ase- ja hävityselokuvia, jotka ovat luoneet hänelle kuvan elämästä. Kestää kauan, ennen kuin Sebastasta tulee yhteistyökykyinen, oppimaan kykenevä koululainen.

On vain yksi tie Seban maailmaan. ”Seba on osa meidän aikaamme. Voidaksemme auttaa näitä hätäntyneitä, itsensä kadottaneita lapsia, Seba on kohdattava meissä itsessämme”, Kantola kirjoittaa.

Opettajan on oltava tunnerehellinen, tunnistettava tunteet itsessään

ja lapsissa, eikä se ole helppoa. Kantola kertoo opettajista, jotka oltuaan kymmenen vuotta eläkkeellä näkevät vielä painajaisunia koulusta.

Opettaja työskentelee liian usein pelon ilmapiirissä. Moni opettaja kokee olevansa totaalisen yksin ja vailla omankaan työyhteisön ymmärtämystä. Moni opettaja saa vähättelevää kohtelua, jos hän pyytää apua omalta työyhteisöltä, mikä lieenee todellisuutta muissakin työyhteisöissä nyky-Suomessa. On pärjätävä, ja yksin. Häikäilemättömät ja eläytymiskyvyttömät jyräävät heikommat alleen.

Oppitunnit sujuvat kyllä helpos-

ti, jos vain muutamat oppilaat vetävät päivästä toiseen loisteliaan show'nsa, hiljaisten ja arkojen tottuessa vetäytyjän rooliin. Juuri hiljaisilla on Kantolan mielestä kuitenkin yhteiskunnassamme meille tärkeää sanottavaa ja tekemistä. Jos ryhmän hiljaista viisautta on totuttu jo koulussa nostamaan esiin yhteiseksi hyödyksi, se ei unohdu myöhemmin työelämässäkään. Lapsilla – kuten aikuisillakin – on valmius kannustamiseen ja huolehtimiseen yhtä lailla kuin kiusaamiseen ja vähättelyyn.

Opettajan olisi tärkeätä miettiä

olennaisia elämän arvoja – eikä vain opettajan, vaan koko aikuisyhteisön. Kantolan mielestä on vielä pitkä matka siihen, että hallinnon ja opettajankoulutuksen alueella ymmärretään, ettei opetus ole vain ”opetusta”. Pääosin se on paljon muuta, ja ennen kaikkea se edellyttää rohkeaan ihmistuntemukseen suostumista.

Rohkea itsetuntemus kuuntelee tunteita. Tunne on sisäistä tietoa, joka viestittää ihmisen voinnista. Tunne on ajattelulle ja vastuulliselle toiminnalle välttämätön.

”Antitunne on tunteen tukah-

duttamista. Kohtaamattomat tunteet siirretään niiden taakaksi, jotka eivät osaa puolustautua. Puhumme lasten ongelmista, kun meidän tulisi puhua aikuisten elämäntaidon ja ajattelukyvyyn sekä ihmistuntemuksen puutteesta”, Kantola kirjoittaa.

TUULA-MARIA AHONEN

ALLI KANTOLA
KOHTAAMISEN AIKA
JYVÄSKYLÄ: ATENA KUSTANNUS
OY, 2001

ALKOHOLITUTKIMUSSÄÄTIÖN APURAHAT HAETTAVISSA

Alkoholitutkimussäätiö myöntää apurahoja

- alkoholinkäyttöä koskeviin tutkimuksiin
- tutkimuksiin, jotka selvittelevät alkoholia yksilön ja yhteiskunnan ongelmana
- raittiustoimintaa koskeviin tutkimuksiin
- alkoholitutkimukseen liittyvään huumausainetutkimukseen.

Vuoden 2002 apurahat on haettava säätiön uusittuja hakemuslomakkeita käyttäen ja hakuohjeita noudattaen. Lomakkeita jakaa Tuula Muhonen-Niskanen, puh. (09) 3967 2008. Lomakkeita voi myös tulostaa säätiön Internetsivuilta: www.alkoholitutkimussaatio.fi.

Hakemusten on oltava perillä viimeistään syyskuun 30. päivänä (liitteineen kuutena kappaleena) osoitteessa: Alkoholitutkimussäätiö, PL 220 (Lintulahdenkuja 4), 00531 Helsinki.

Tarkempia tietoja antaa sihteeri Kari Poikolainen, puh. (09) 3967 2003.